

Onderwerp

Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Beslispunten

1. De begroting 2026 vast te stellen en in het verlengde hiervan:
 - 1.1. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2027-2029;
 - 1.2. Het overzicht van investeringen 2026 vast te stellen en de kredieten te voteren;
 - 1.3. Het openen van dekkingsreserves voor de volgende investeringen;
 - 1.3.1. Buitensportfaciliteit Mierlo (2026)
 - 1.3.2. Buitensportfaciliteit Geldrop (2027)
 - 1.3.3. Extra kunstgrasveld V.V. Mifano
 - 1.3.4. Hockeyvelden (veld 2 en 4 HC Geldrop en veld 3 Hockey Mierlo)
 - 1.3.5. Inrichting pand horeca sporthal De Weijer
 - 1.4. In te stemmen met de geactualiseerde bijlagen 2026 bij het Programma Grondbeleid en Kostenverhaal.
 - 1.1.1 Nota kostenverhaal
 - 1.1.2 Overzicht kostendragers (gebiedsontwikkelingen)
 - 1.1.3 Overzicht kostenvragers (investeringen)

Inleiding

Op 20 januari 2025 zijn met het presidium en de auditcommissie afspraken gemaakt over het proces van vaststelling van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 (hierna te noemen meerjarenbegroting 2026-2029).

Op 27 mei jl. bent u via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de voorjaarsnota van het Rijk en eerste inschatting van de financiële effecten hiervan voor onze gemeente en wat dit betekent voor het proces van de meerjarenbegroting 2026-2029. Daarin stond het volgende opgenomen:

“Op basis van de voorlopige cijfers ziet het college voldoende aanleiding om terughoudend te zijn met aanvullende bezuinigingsmaatregelen. Voor 2026 verwacht het college en is het streven om een sluitende begroting te kunnen realiseren. Dit vormt ook het uitgangspunt voor de uitgangspunten van de meerjarenprogrammabegroting 2026-2029. Dit raadsvoorstel zal samen met de strategie 2026-2029 worden behandeld in de raadsvergadering van 30 juni 2025. Het raadsvoorstel hiervoor zal samen met de Strategie op 2 juni 2025 worden aangeboden aan de gemeenteraad. Wij verwachten een eventueel tekort zonder ingrijpende maatregelen te kunnen oplossen.”

Dit is het uitgangspunt geweest bij het opstellen van de zogenaamde begroting bestaand beleid. Met daarnaast de uitdrukkelijke oproep dat de financiële situatie zodanig is, dat er geen budget is voor nieuw beleid en dat het college in haar voorstel daarom geen nieuwe voorstellen zal doen. Er kan hierbij wel/slechts sprake zijn van zogenaamd “nieuw geld” als het gaat over autonome ontwikkelingen binnen bestaande budgetten.

Zoals in de raadsinformatiebrief van 27 mei jl. aangegeven, zijn bij de totstandkoming van de meerjarenbegroting 2026-2029 de volgende aspecten betrokken:

1. Het hergebruiken van de ombuigingsmogelijkheden uit de begroting 2025 voor de begroting 2026;
2. Data-analyse op basis van de jaarrekeningcijfers;
3. Het nog realistischer plannen van investeringen.

Op 2 september heeft u hierover een technische toelichting gehad. Op 22 september heeft een richtinggevende avond plaatsgevonden over de concept meerjarenprogramma begroting 2026-2029. Daarin zijn diverse, door de partijen ingebrachte, onderwerpen besproken.

Bij dit voorstel hebben wij bijlage 2 toegevoegd. In deze bijlage is de reactie van het college opgenomen op de onderwerpen zoals ingebracht op 22 september. Zoals afgesproken is de reactie per partij opgenomen.

Vervolgens heeft het college getoetst of het gesprek over deze onderwerpen aanleiding was om het voorstel zoals opgenomen in de stukken voor 22 september aan te passen (financieel en/of inhoudelijk); dit heeft (vooralsnog) niet tot aanpassingen in de begroting geleid. Mocht de raad alsnog aanpassing van de begroting nodig achten dan kan zij via amendementen met voorstellen komen.

Eerdere besluitvorming

22 februari 2025: Visie 2044 Geldrop-Mierlo is vastgesteld.

30 juni 2025: Strategie 2026-2029 Geldrop-Mierlo is vastgesteld.

Wat willen we bereiken

In deze voor gemeenten financieel moeilijke jaren willen we een goede balans tussen het realiseren van onze doelen uit de strategie enerzijds en een gezonde financiële situatie en (meerjaren)begroting anderzijds. Dit laatste inclusief een reservepositie die voldoende is om toekomstige risico's op te vangen en een weerstandsvermogen, van zowel algemene dienst als grondbedrijf, die vallen binnen de positieve waarden.

Sluitende begroting 2026

De begroting 2026 alsook de meerjarenraming 2027 zijn sluitend. De meerjarenraming 2028 kent nog een financieel tekort. Door extra baten uit het gemeentefonds, alsook zorgvuldige keuzes in investeringen kan Geldrop-Mierlo een stabiel financieel beeld presenteren met opnieuw een positief saldo in 2029 na het zogenoemde 'ravijnjaar' in 2028.

Lokale lasten

De belastingen en heffingen worden aangepast met de prijsindexcijfers waarmee ze waardeverlozen zijn. Naar aanleiding van discussies met de gemeenteraad over keuzes binnen heffingen, wordt wel een aantal veranderingen voorgesteld zo wordt er een nieuw tarief voor een eenpersoonshuishouden voorgesteld bij de rioolrechten.

Voor de afvalstoffenheffing wordt voorgesteld om uit te gaan van een maximum aantal ledigingen voor de kwijschelding, de tarieven voor hoog- en laagbouw gelijk te maken en om de kosten voor groen inzameling te verlagen. Hierdoor ontstaat een betere verdeling binnen de heffingen.

Investeringen in voorzieningen en leefbaarheid

In de begroting is ruimte gemaakt voor verschillende investeringen die bijdragen aan de toekomst van Geldrop-Mierlo: een verbonden, levendige en groene gemeente waar woongeluk en brede welvaart centraal staat. Het gaat hierbij onder andere om de aanleg van buitensportfaciliteiten in Mierlo en Geldrop en investeringen in verkeersveiligheid, fietspaden en de dienstverlening.

Argumenten

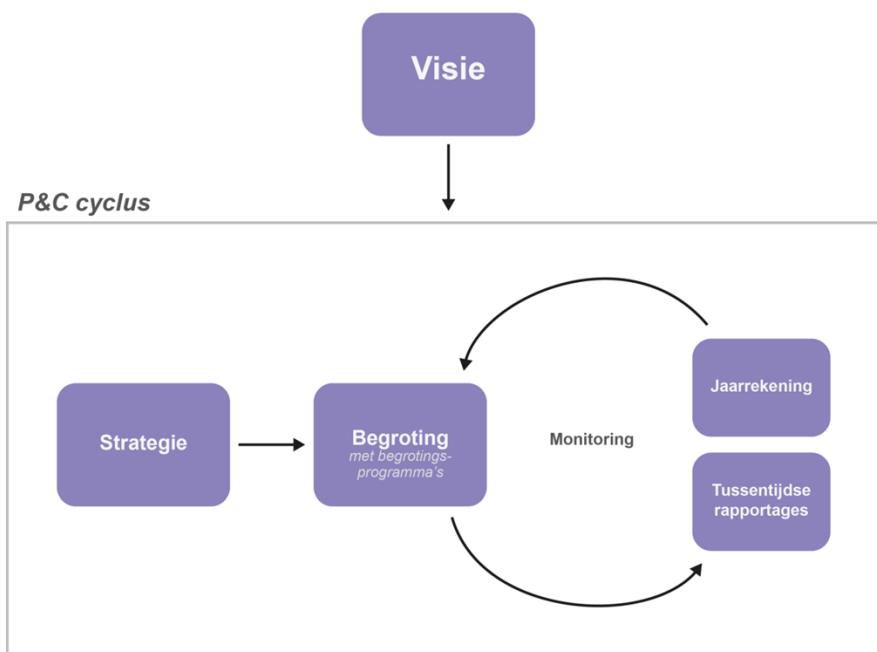
1.1 Het zorgt ervoor dat de financiële middelen in lijn zijn met de strategische doelen

De begroting is opgebouwd uit vijf programma's: vier inhoudelijke programma's en één programma Organisatie. Deze programma's verbinden vakgebieden via inhoudelijke thema's en opgaven aan de hand van integrale doelen die richting geven aan de lange termijnvisie (Visie 2044). Het volgende besturingskader wordt gehanteerd:

- Visie: Schetst de toekomstperspectieven voor het dorp over een periode van 20 jaar – inspirerend, richtinggevend en abstract.
- Strategie: Vertaalt de visie (toekomstperspectieven) naar vierjaarlijkse doelen op thema- en opgavenniveau. Deze doelen geven richting aan de keuzes en prioriteiten op weg naar de realisatie van de visie 2044. Daarnaast benoemt de strategie per programma de focuspunten lijn, dit zijn de grotere onderwerpen die voortkomen uit lijnwerkzaamheden.

- Begroting: De verbindende schakel tussen visie, strategie en uitvoering. De begroting bestaat uit begrotingsprogramma's met per programma:
 - Een toekomstperspectief
 - Meerdere thema's, opgaven en focuspunten lijn
 - De activiteiten die nodig zijn om deze doelen te bereiken
 - De daarvoor benodigde middelen.

1.1.1 Het biedt overzicht van inhoudelijke en financiële kaders over meerdere jaren

Met de begroting en meerjarenraming krijgt de gemeenteraad inzicht in hoe financiële beslissingen op de korte termijn doorwerken op de lange termijn. Dit stelt de raad in staat om strategische beslissingen te nemen die verder reiken dan één begrotingsjaar en kan de raad op basis daarvan tijdig anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

1.2.1 Het overzicht van investeringen biedt een concreet kader voor welke vervangingsinvesteringen er voor het komende jaar zijn.

Het geactualiseerde overzicht kredieten, betreft met name kredieten uit vervangingsinvesteringen of investeringen in eerdere meerjarenraming opgenomen die voor het jaar 2026 die nu formeel worden vastgesteld en gevoteerd. Daarnaast zijn er investeringen opgenomen die voortvloeien uit moties en amendementen:

- Buitensportfaciliteit Mierlo (2026)
- Buitensportfaciliteit Geldrop (2027)
- Openbare toiletten

- Extra kunstgrasveld V.V. Mifano
- Hockeyvelden (veld 2 en 4 HC Geldrop en veld 3 Hockey Mierlo)
- Inrichting pand horeca sporthal De Weijer
- Sportveldverlichting naar LED

1.2.2. Voor sommige kredieten is nog een separaat raadsvoorstel benodigd.

Onderdeel van de begroting vormt jaarlijks het activiteitenplan. In het activiteitenplan zijn de investeringen opgenomen. Bij het vaststellen van het activiteitenplan, worden ook de kredieten gevoteerd en kan het college over gaan tot uitvoering van het activiteitenplan. Het gaat dan om de kredieten van het begrotingsjaar 2026. Niet die van de meerjarenraming.

Het activiteitenplan kent een kolom R. Onderwerpen die hier een X hebben, zijn die onderwerpen waarvoor het budget wel is gereserveerd in de begroting, maar nog niet is gevoteerd door dit besluit. Zoals opgenomen in de toelichting bij het activiteitenplan zal er bij deze investeringen sprake zijn van specifiek raadsvoorstel om het krediet ook daadwerkelijk te voteren. Eerst op dat moment kunnen de middelen ook daadwerkelijk worden uitgegeven.

1.3.1. Verlagen structurele druk op de begroting

Door het inzetten van dekkingsreserves worden de afschrijvingslasten gedekt uit de algemene reserve. Hierdoor ontstaat er geen structurele druk op de begroting. Hiervoor wordt met name de middelen uit het overschot op de jaarrekening 2024 gebruikt, die bij vaststelling van de jaarrekening, in de algemene reserve zijn gestort.

1.4.1. Instemmen met de geactualiseerde bijlagen bij het programma Grondbeleid en Kostenverhaal

Bij de instemming met het programma Grondbeleid en Kostenverhaal is bepaald dat de bijlage van het programma jaarlijks geactualiseerd kan worden en dat deze vervolgens via de begroting ter instemming aan de gemeenteraad wordt aangeboden; onder de Omgevingswet is het college van B&W bevoegd het programma en de definitieve bijbehorende bijlagen vast te stellen, waarna de bijlage wordt gepubliceerd en de actualisatie leidt tot wijzigingen in de te verhalen bijdragen.

Op totaalniveau zijn de totale fondsafdrachten gedaald. De belangrijkste oorzaken voor de verlaging van de bijdragen zijn: Het voor nu, slechts gedeeltelijk meenemen van investeringen waarvoor een W.o.k.t.-subsidie wordt aangevraagd. Daarnaast zijn de investeringsbedragen voor natuur en duurzaamheid verlaagd, aangezien hiervoor al (deels) dekking is via de begroting en we uitgaan van huidige en toekomstige subsidiemogelijkheden.

Totale fondsafdrachten Bovenwijks en financiële bijdrage exclusief fondsafdracht reserve sociale woningbouw	2025	2026	Vershil
Sociale huur/ sociale koop*	€ 860,-	€ 700,-	-19%
Lage middeldure koop*	€ 1.690,-	€ 1.410,-	-17%
Midden middeldure koop/ middenhuur*	€ 2.780,-	€ 2.360,-	-15%
Hoge middeldure koop*	€ 4.270,-	€ 3.540,-	-17%
Dure koop* - NHG-grens**	€ 7.110	€ 5.910,-	-17%
Dure huur / NHG-grens € 450.000** - € 550.000	€ 11.300,-	€ 9.400,-	-17%
Dure koop boven € 550.000,-	€ 17.020,-	€ 14.140,-	-17%
250 m² horeca / retail / kantoor***	€ 8.900,-	€ 7.510,-	-16%
250 m² recreatie / toerisme***	€ 5.240,-	€ 4.340,-	-17%
250 m² bedrijvigheid algemeen***	€ 7.680,-	€ 6.450,-	-16%

→ Exclusief bijdrage reserve sociale woningbouw. Indien een plan voldoet aan het aandeel sociale huur, hoeft het totale bouwplan geen afdracht aan de reserve sociale woningbouw af te dragen.

Totale fondsafdrachten reserve sociale woningbouw	2025	2026	Vershil
Sociale huur/ sociale koop*	€ 0,-	€ 0,-	0%
Lage middeldure koop*	€ 1.700,-	€ 1.800,-	+6%
Midden middeldure koop/ middenhuur*	€ 2.900,-	€ 3.100,-	+7%
Hoge middeldure koop*	€ 4.400,-	€ 4.700,-	+7%
Dure koop* - NHG-grens**	€ 7.400	€ 7.900,-	+7%
Dure huur / NHG-grens € 450.000** - € 550.000	€ 11.800,-	€ 12.600,-	+7%
Dure koop boven € 550.000,-	€ 17.700,-	€ 18.900,-	+7%

De voorziening watercompensatie maakt het mogelijk dat wanneer een ontwikkellocatie niet op eigen terrein kan voldoen aan de norm van 60mm waterberging per m2 verharding dit op een andere plek gecompenseerd kan worden. Hiervoor dienen ontwikkelaars een compensatie bijdrage te doen. Er zijn vijf oplossingsrichtingen mogelijk voor de waterberging. In verband met marktontwikkelingen zijn de kosten voor de oplossingsrichtingen geactualiseerd. Dit heeft ertoe geleid dat er wordt voorgesteld om de bijdrage voor de compensatie van 1 kuub water te verhogen van € 1.000,- naar € 1.100,-.

Kanttekeningen

1.1 Septembercirculaire is/wordt separaat aan uw raad aangeboden.

De gevolgen van de septembercirculaire 2025 worden via een separaat raadsvoorstel aan uw raad aangeboden en vormt hiermee de 1^e begrotingswijziging 2026. De meerjarenbegroting 2026 is gebaseerd op de meicirculaire in verband met het tijdstip van opstellen van de begroting en het verschijnen van de septembercirculaire. De gevolgen zijn wel weergegeven in de inleiding (blz. 5) van de bijlage 'begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029'. De septembercirculaire 2025 heeft geen invloed op het begrotingsresultaat.

Wat gaan we daarvoor doen

Planning

De Gemeentewet stelt dat de begroting jaarlijks vóór 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar aan de provincie moet worden aangeboden. Vaststelling van de begroting is voorzien op 10 november 2025.

Communicatie

De begroting wordt ook online gepubliceerd via <https://geldrop-mierlo.begrotingsapp.nl/>.

Evaluatie

De begroting vormt het startpunt van de planning- en controlcyclus; evaluatie vindt plaats in de tussentijdse rapportages en de jaarrekening.

Bijlagen:

Onderdeel van dit besluit:

1. Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
2. Reactie op de richtinggevende avond d.d. 22-09-2025
3. Geactualiseerde bijlagen 2026 bij het Programma Grondbeleid en Kostenverhaal
 - 3.1. Nota kostenverhaal
 - 3.2. Overzicht kostendragers (gebiedsontwikkelingen)
 - 3.3. Overzicht kostenvragers (investeringen)

Geldrop, 14 oktober

Valid Signed door N. Scheltens
op 17-10-2025

N.J.H. Scheltens
secretaris

Valid Signed door J.C.J. van Bree
op 17-10-2025

J.C.J. van Bree
burgemeester